

Zadávání veřejných zakázek musí být racionální a transparentní

12. listopadu 2013, Praha: Na začátku příštího roku se očekává schválení modernizace stávajících směrnic o veřejných zakázkách. Následně začne členským státům běžet 2letá lhůta pro jejich transpozici do vnitrostátních legislativních rámců. Výběr veřejných zakázek by se měl nově řídit zásadou „ne nejlevnější, ale nejlepší“, tj. v úvahu by měla být brána i sociální či environmentální kritéria. V České republice nabyla v dubnu loňského roku účinnost novela zákona o veřejných zakázkách s cílem změnit systém zadávání veřejných zakázek tak, aby se omezila veškerá korupční rizika, která jsou s veřejnými zakázkami spojená. Novela však sebou přinesla určitá úskalí, která v některých případech naopak proces zadávání veřejných zakázek komplikují. Jedná se především o omezené využití více kritérií, nemožnost vysoutěžit zakázku v případě jednoho dodavatele či z důvodu dlouhých lhůt. S cílem upravit problematická ustanovení novely byla na návrh vlády přijata tzv. technická novela zákona o veřejných zakázkách. Avšak aby mohlo toto zákonné opatření nabýt účinnosti, musí být ještě schváleno na první schůzi Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR po říjnových volbách, která je plánována na 26. listopadu 2013. Otázkou nyní je, jaký vliv na aktuální úpravu zadávání veřejných zakázek v ČR bude modernizace směrnic mít a jakými zásadami by se zadávání veřejných zakázek mělo řídit. Nejen tyto, ale i další otázky, které nad novelizací české a evropské legislativy v oblasti veřejných zakázek vyvstávají, byly předmětem debaty „*Jak na veřejné zakázky?*“ pořádané v Evropském domě v Praze dne 12. listopadu 2013.

Dle slov **Jaroslava Kračuna** z Generálního ředitelství pro vnitřní trh a služby Evropské komise by se měl výběr veřejných zakázek řídit zásadou transparentnosti a rovného zacházení. Samotná modernizace pravidel zadávání veřejných zakázek v EU se týká tří směrnic, a to směrnice o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby, směrnice o koordinaci postupů při zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb a směrnice o udělování koncesí. Mezi hlavní přínosy nové směrnice řadí Kračún především zjednodušení celého procesu zadávání a snížení administrativní zátěže, a to díky zavedení tzv. „jednotného evropského dokumentu pro zadávání veřejných zakázek“, který bude dostupný ve všech úředních jazycích EU. „Členské státy budou mít nově povinnost monitorovat, zda v oblasti veřejných zakázek neprobíhají nekalé praktiky. Tím by se měla výrazným způsobem omezit korupční rizika“, dodal Kračún. **Vlastimil Fidler**, ředitel Odboru práva veřejných zakázek a koncesí z Ministerstva pro místní rozvoj ČR uvedl, že transpozice směrnice do českého právního systému skýtá řadu rizik. Jedním z nich je například skutečnost, že směrnice zavádí některé nové instituty, které zatím nebyly vyzkoušeny v praxi, což může vést k znepráhlednění již složité situace na trhu veřejných zakázek. Dále představil nové principy, podle kterých by se měl výběr veřejných zakázek řídit. Patří mezi ně například zásada přiměřenosti nebo povinnost rozdělit nadlimitní zakázky na stavební práce na menší části či vysvětlit, proč zadavatel zakázku nerozdělil. Zjednodušení by mělo nastat u veřejných zakázek v oblasti výzkumu a vývoje, kdy nové směrnice zavádí tzv. partnerství pro inovace. Díky novému nastavení hodnotících kritérií by také mělo dojít k úspoře veřejných prostředků, jelikož do výsledné ceny se budou promítat i náklady spojené s pořízením, využíváním a údržbou vysoutěžených dodávek. Objasnil také princip tzv. „sebeočistění“: „Pokud se dodavatel dopustí vážného profesního pochybení, které povede k předčasnému ukončení zakázky, bude moci dodavatel prokázat, že přijal opatření postačující ke zvýšení kvalifikace.“ Expert na hospodářskou soutěž, veřejnou podporu a veřejné zakázky Stálého zastoupení ČR při EU **Ondřej Dostal** přiblížil proces vyjednávání směrnic na půdě Rady EU. Podle jeho slov probíhaly negociace jak v Radě, tak mezi Radou a Evropským parlamentem poměrně hladce, i když výsledná podoba směrnice se oproti původnímu návrhu Komise poměrně dost liší. „ČR patřila mezi země, které k vyjednávání o modernizaci směrnic přistupovaly velice zodpovědně a racionálně“, uvedl Dostal. ČR usilovala o zachování zadávací legislativy jako nástroje zaměřeného především na efektivní vynakládání veřejných prostředků a vystupovala proti zahrnutí návrhů sledujících pouze nepřímo související cíle, které by v praxi navíc znamenaly znepráhlednění současného legislativního rámce. Jak ale dodal, zda se tato snaha projeví v praxi, ukáže až čas. Připomněl také, že jednání by měla být ukončena na začátku příštího roku. Následně

začne členským státům běžet lhůta 2 let na transpozici modernizovaných evropských směrnic do vnitrostátních legislativních řádů.

Samuel Král, právník Hospodářské komory České republiky uvedl, že podle jeho očekávání přinese revize směrnic zjednodušení zadávacích řízení, změny v prokazování kvalifikačních podmínek a posílení postavení ÚOHS. „Implementace ustanovení zaručujících právní a jiné poradenství v rámci zadávání veřejných zakázek a dalších především zjednodušujících principů přinese pravděpodobně výrazné změny do organizace zadávání veřejných zakázek a lze očekávat zrychlení a zjednodušení všech příslušných procesů,“ shrnul vliv směrnic na současnou českou legislativní úpravu zadávání veřejných zakázek. Jako opatření pro zvýšení efektivity považuje samotné soutěžení o hospodářsky nejvýhodnější nabídku. „Již dlouhodobě se setkáváme s problémem posuzování uchazečů dle nejnižší ceny, ovšem ta je často nízká z důvodů použití nekvalitních materiálů, procedur a výrobků, čímž dochází k opakovanému vynakládání prostředků z veřejných rozpočtů,“ hodnotí stávající situaci Král. Pozitivně vnímá také opatření, která by měla pomoci snadnějšímu přístupu malých a středních podniků k veřejným zakázkám. **Filip Pertold**, ekonom think-tanku IDEA při institutu CERGE-EI ve své prezentaci představil dvě studie, na kterých dlouhodobě pracoval. V první z nich zkoumal vliv zavedení limitů u zjednodušeného podlimitního řízení, což podle výsledků zapříčinilo značný nárůst zakázek pod 20 milionovým limitem. Druhá studie se zabývala vlivem využití elektronických aukcí na výslednou cenu zakázky, a to v sektorech energetiky a medicínského vybavení. Zatímco v oblasti energetiky nejsou prokázány úspory tak vysoké, situace u medicínského vybavení je lepší. „Díky využití e-aukcí se v tomto odvětví daří snižovat výslednou cenu zakázky až o 10 procent“, uvedl Pertold. Z toho vyplývá, že prostor pro snížení nákladů u všech veřejných zakázek díky elektronizaci celého procesu zadávání rozhodně existuje. „Důkazem je mimo jiné snaha Komise dosáhnout plné digitalizace v roce 2017,“ dodal.

Fotografie z akce

Další informace o akci

Debatu pořádaly dne 12. listopadu 2013 Zastoupení Evropské komise v ČR a Informační kancelář Evropského parlamentu v ČR s Konfederací zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR a CEBRE – Českou podnikatelskou reprezentací při EU. Více informací naleznete [zde](#).

Kontakt pro novináře

Alena Vlačíhová

Ředitelka CEBRE – Česká podnikatelská reprezentace při EU v Bruselu

Tel: +32 2/502 07 66 / Tel: +420 246 031 707 (pouze pro volání z ČR) / www.cebrecz

O CEBRE

CEBRE - Česká podnikatelská reprezentace při EU byla vytvořena Hospodářskou komorou ČR, Svazem průmyslu a dopravy ČR a Konfederací zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR s podporou Ministerstva průmyslu a obchodu ČR, aby prezentovala a obhajovala české podnikatelské zájmy před evropskými institucemi a u evropských podnikatelských federací přímo v Bruselu.

Partner debaty:

Mediální partneri debaty:

Tato debata je organizována jako součást projektu Zastoupení Evropské komise v ČR a Informační kanceláře Evropského parlamentu v ČR s cílem komunikovat aktuální evropská témata vůči široké skupině odborné i laické veřejnosti realizovaného Konfederací zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR ve spolupráci s CEBRE – Českou podnikatelskou reprezentací při EU. Více informací na prague@cebrecz.

